

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ, ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОСТЕЖУВАНOSTI

Тоні Віл
Керівник проекту

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ДИРЕКТИВА ЄС 2011/91 ПРО МАРКУВАННЯ ПАРТІЙ

- *Партія* – певна кількість призначених для збуту харчових продуктів, які вироблені або упаковані за ідентичних умов
- Заборонено продавати харчові продукти, якщо партії харчових продуктів не містять встановлених маркувань (за окремими винятками)
- Форма маркування партій харчових продуктів встановлюється оператором харчової галузі; на нього ж покладається і здійснення маркування партій харчових продуктів

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ДИРЕКТИВА ЄС 2001/91 ПРО МАРКУВАННЯ ПАРТІЙ

- Знак, що наноситься при маркуванні партій харчових продуктів, має починатися з літери “L” , за винятком випадків, коли знак легко можна відділити від іншої інформації на етикетці
- Нанесення окремого знаку (позначки) партії не є обов’язковим, якщо на етикетці вказано кінцевий термін споживання продукту

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТВАРИН

- Регламент 1760/2000 є рамковим законодавчим актом
- Докладні правила встановлюються іншими постановами
- Системи ідентифікації та реєстрації худоби
- Система маркування яловичини і телятини
- Відстеження яловичини і телятини “від зачаття до споживання”
- Спадок кризи коров’ячого сказу

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЗАГАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЄС ПРО ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ (Регламент 178/2002)

- Регламент (ЄС) № 178/2002 містить загальні вимоги до простежуваності харчових продуктів на всіх ланках харчового ланцюга "від ферми до столу", які поширюються на всі типи харчових продуктів і кормів для тварин і всіх операторів ринку харчових продуктів та кормів для тварин
- Крім цього Регламенту, існують законодавчі акти по окремих секторах, які встановлюють вимоги до простежуваності, наприклад, яловичини, риби, генетично модифікованих організмів тощо

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЩО ТАКЕ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ ПРОДУКТІВ?

Перше визначення:

- Простежуваність є спроможністю одержати інформацію про рух харчових продуктів або кормів для тварин по всіх встановлених етапах виробництва, переробки та збуту
- Примітка: рух може стосуватися походження матеріалів, історії переробки або збуту харчових продуктів або кормів
- Джерело: стандарт ISO/DIS 22005 "Система відстеження в ланцюгу сільськогосподарських харчових продуктів – загальні принципи проектування та розроблення"

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЩО ТАКЕ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ?

- **Друге визначення:**

- Простежуваність є спроможністю з'ясувати історію, застосування чи місцезнаходження предмету аналізу
- Джерело: стандарт ISO 9000:2000.

- **Третє визначення:**

- Простежуваність означає спроможність відстежити харчовий продукт, корм для тварин, тварину, призначену для виробництва харчових продуктів, або сполуку, призначену для включення в харчовий продукт або корм для тварини на всіх етапах виробництва, переробки та збуту
- Джерело: стаття 3 Регламенту (ЄС) № 178/2002

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

НАВІЩО ПРОСТЕЖУВАТИ?

- Ідентифікація походження кормів для тварин і харчових продуктів є істотно важливою для захисту споживачів, особливо у разі виявлення неякісної продукції та необхідності відкликати її з ринку
- Простежуваність дозволяє відкликати забруднені продукти і дозволяє надати споживачам достовірну інформацію, яка допоможе їм легко ідентифікувати забруднені продукти й уникнути їх споживання

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ДЛЯ ЧОГО ПОТРІБНА ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

- **Зовнішні мотиви**
 - Національне і міжнародне законодавство:
 - Регламент 178/2002
 - Вимоги до продукту
 - НАССР
 - Вимоги споживачів
 - Інформування споживачів
- **Внутрішні мотиви**
 - Ефективне вилучення і відклик продукту
 - Оптимізація виробничих процесів.

Простежуваність не робить харчові продукти безпечними. Це засіб управління ризиками

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Складові простежуваності

- Ідентифікація продукту, частини продукту, партії продуктів та місцезнаходження
- Маркування (етикетки) та облік інформації
- Встановлення зв'язку між інформацією

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЗАГАЛЬНИЙ ЗАКОН ЄС ПРО ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ

- **Регламент (ЕС) №178/2002**
 - **Стаття 18 вимагає, щоб оператори харчової галузі:**
 - були спроможні ідентифікувати постачальника й одержувача продукту;
 - мали впроваджені системи і процедури, які уможливають надання цієї інформації Уповноваженому органу
 - **Саме на це спрямований підхід "один крок назад і один крок уперед"**

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Регламент ЄС 178/2002 ПРО ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ

- Регламент впливає на імпортерів, оскільки від них вимагається ідентифікувати експортера у країні походження продукту. За відсутності вимог щодо додаткової простежуваності, простежуваність обмежується забезпеченням того, що оператор щонайменше має бути спроможним ідентифікувати безпосереднього постачальника продукту (попередня ланка ланцюга постачання) і безпосереднього одержувача (наступна ланка ланцюга постачання). У цьому полягає підхід "Один крок назад – один крок вперед"
- Єдиним істотним винятком є крок від роздрібного торговця до кінцевого споживача

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

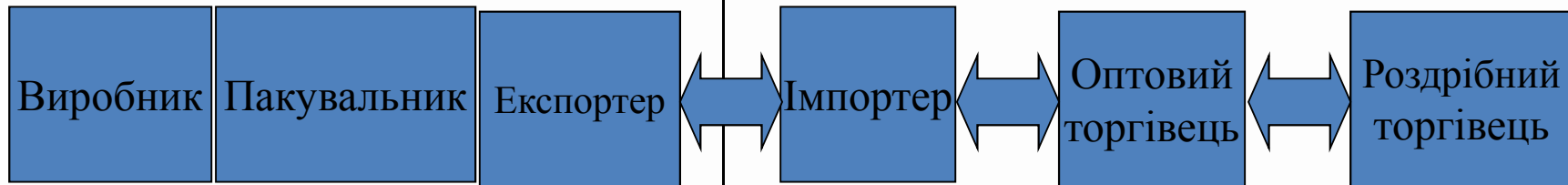
Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПІДХІД ЗА ПРИНЦИПОМ "КРОК НАЗАД, КРОК ВПЕРЕД"

Країна-експортер

ЄС

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ВИМОГИ ЩОДО НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ

- Перша категорія інформації:

Інформація, яка повинна обліковуватися і надаватися уповноваженим органам у встановлених випадках:

- Назва та адреса постачальника
- Природа продуктів, що були поставлені даним постачальником
- Назва/ім'я та адреса споживача
- Природа продуктів, що були поставлені даному споживачеві
- Дати поставки/операції

- Друга категорія

Інформація, яку дуже рекомендується надати:

- Кількість
- Номер партії

Слайд 14 - Детальніший опис продукту (попередньо запакований чи на вагу, перероблений чи сирий).

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

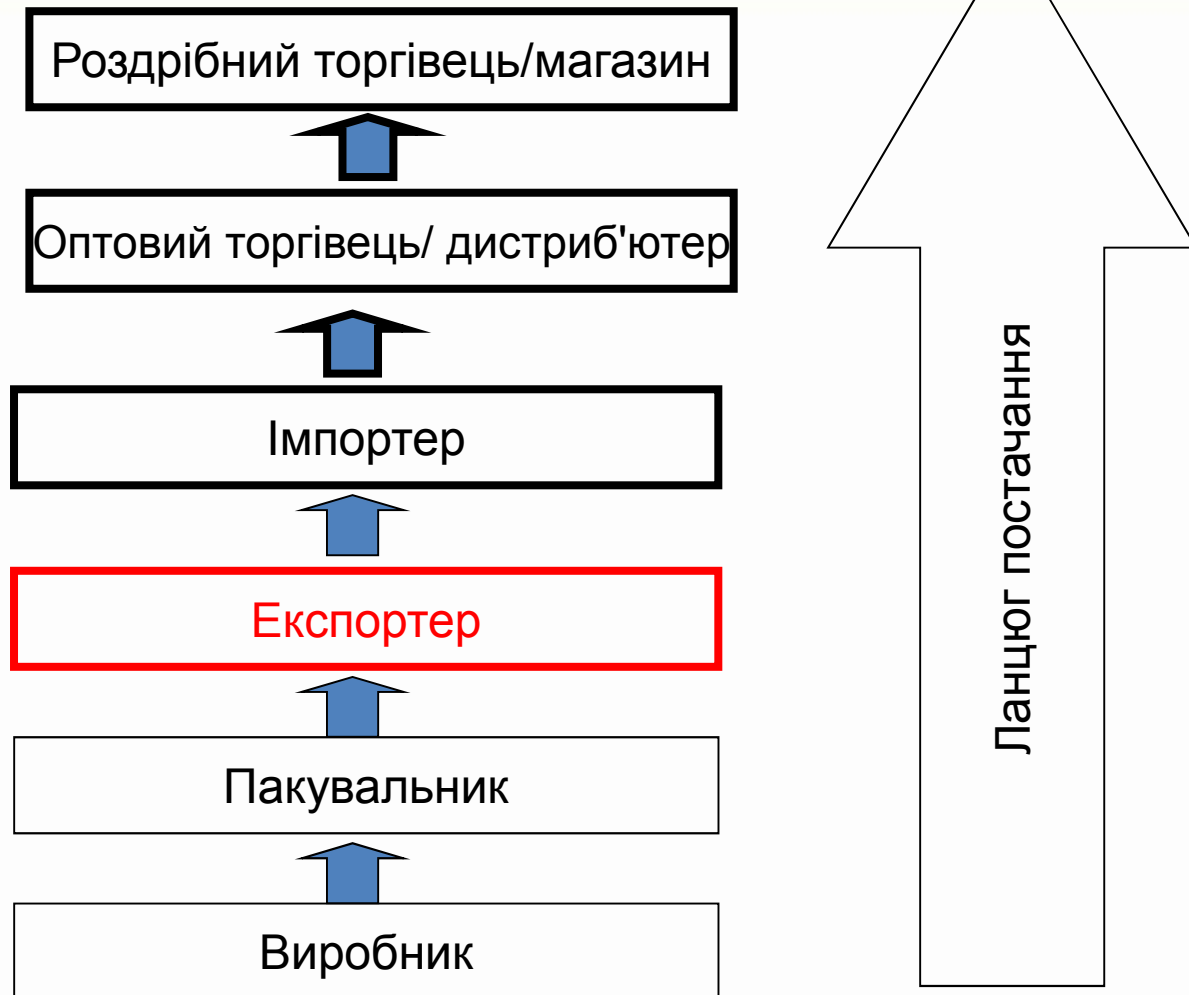
Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

Ланцюг постачання

Ланцюг простежуваності

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

СИСТЕМА ШВИДКОГО СПОВІЩЕННЯ В СИСТЕМІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І КОРМІВ (RASFF)

Система швидкого сповіщення у системі харчових продуктів і кормів (RASFF)

Оперативний обмін інформацією між країнами ЄС та іншими країнами про значні загрози безпеці харчового ланцюга

База даних повідомлень допомагає спрямувати заходи в рамках держаної системи контролю на ділянки, що характеризуються підвищеним ризиком

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

СИСТЕМА ШВИДКОГО СПОВІЩЕННЯ В СИСТЕМІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І КОРМІВ (RASFF)

Повідомлення в рамках системи швидкого сповіщення може призвести до краху компанії.

Тому докладна інформація є конфіденційною.

Для споживачів публікуються щотижневі огляди.

Система швидкого сповіщення є важливим інструментарієм оцінювання ризиків у сфері безпеки харчових продуктів.

Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні

Проект фінансується ЄС

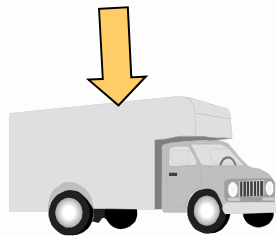

Improvement of Food Safety Control System in Ukraine

A project funded by the EU

ВИРОБНИКИ КОРМІВ

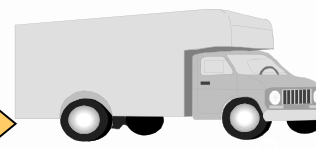

ПОСТАЧАННЯ КОРМІВ

**ЛАНЦЮГ
ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ –
ВІД ФЕРМИ
ДО СТОЛУ**

ПЕРВИННЕ ВИРОБНИЦТВО

ПОСТАЧАННЯ

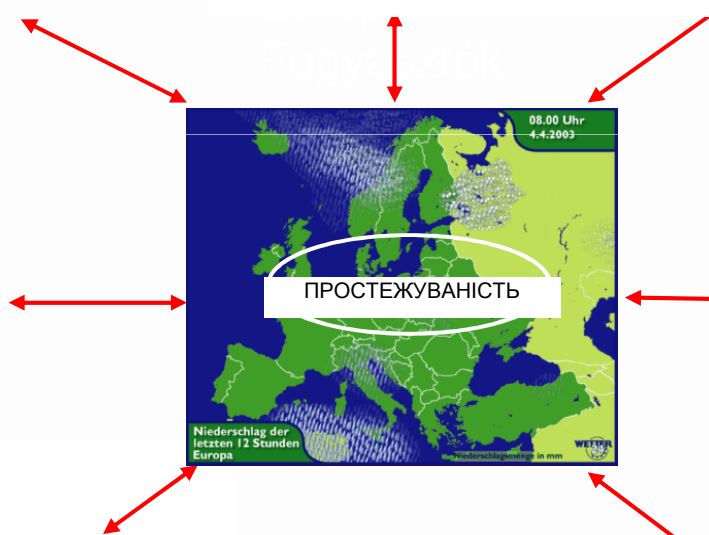
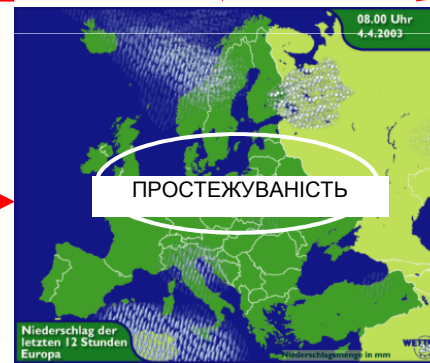
СПОЖИВАЧІ

ТОРГІВЛЯ

ПЕРЕРОБКА

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

Принцип: це повинно бути можливим для кожної споживчої упаковки:

- Простежити оператора ринку та потужність
- Виявити відповідні записи щодо виробництва та якості
- Ідентифікувати постачальника та поставки для сировини (та пакувальних матеріалів, що безпосередньо контактують з продуктом.
- Простежити чи встановити дистрибуцію всіх інших упаковок тієї ж партії.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

У ЧОМУ ДОПОМОЖЕ СИСТЕМА ПРОСТЕЖУВАНOSTІ

- Виявлення причин невідповідності
- Інформування клієнтів і постачальників
- Вилучення продукту - Будь-який захід, спрямований на попередження дистрибуції, демонстрування чи пропозиції небезпечного продукту споживачам.
- Відклик продукту - Будь-який захід, спрямований на повернення небезпечних продуктів, які вже представлені кінцевому споживачу.

Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні

Improvement of Food Safety Control System in Ukraine

3 ТИПИ ПРОСТЕЖУАНОСТІ

Проект фінансується ЄС

A project funded by the EU

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ ВНИЗ, РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Правильна ідентифікація партій. Всі піддони повинні ідентифікуватись та етикетуватись зразу ж після палетизації.**
- **Тісні стосунки з клієнтами.**
- **Єдина система з дистриб'юторами.**
- **Тестування простежуваності.**

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ВНУТРІШНЯ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

- **Внутрішня простежуваність (виробнича простежуваність) не вимагається законодавством, але для зменшення втрат і відповідальності за небезпечну чи неякісну продукцію виробникам рекомендується її впровадити.**

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ВНУТРІШНЯ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

Система простежуваності на підприємстві повинна:

- **Відповідати вимогам законодавства**
- **Мінімізувати втрати підприємства від випуску неякісної продукції (вилучення чи відклик)**
- **Забезпечити вимоги клієнтів/постачальників щодо надання інформації про партії продукції.**

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

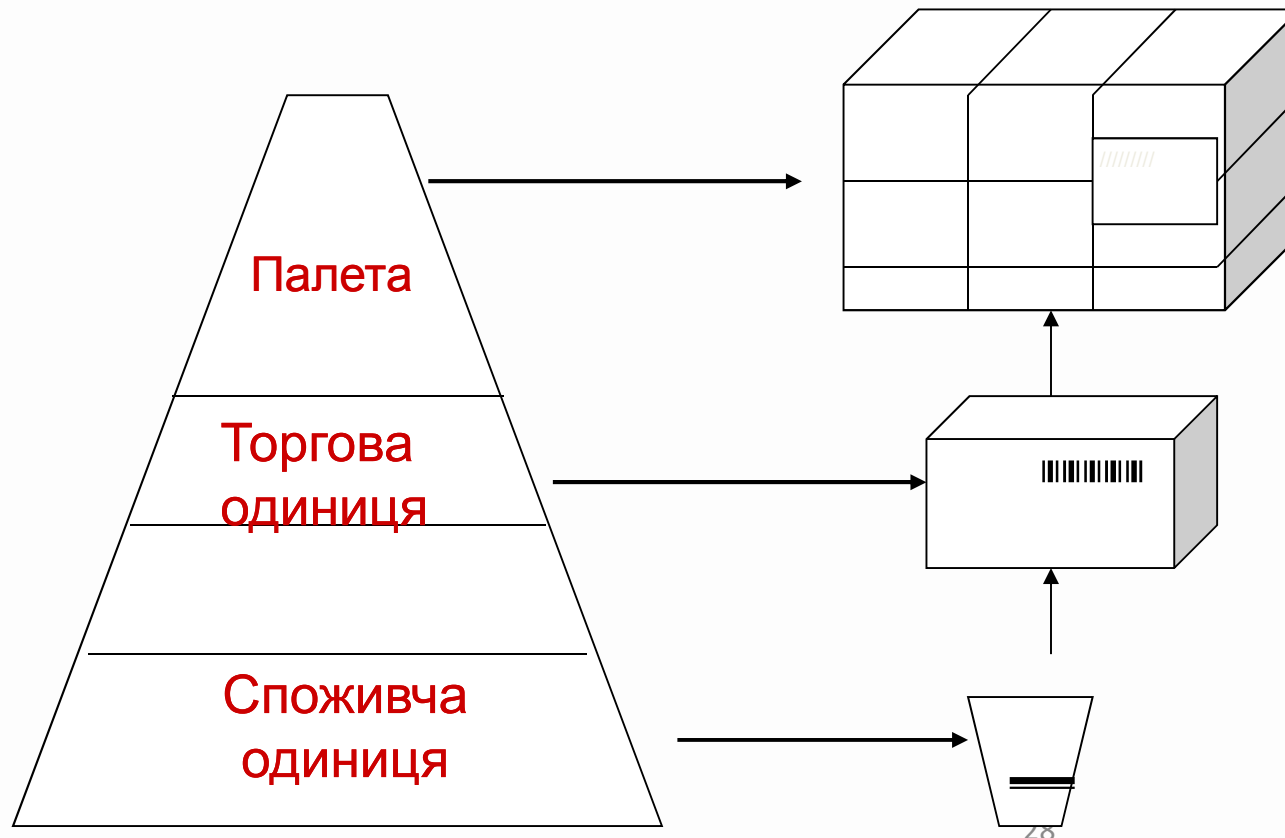
A project funded by the EU

ВНУТРІШНЯ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

- Основа простежуваності – ідентифікація переміщення одиниць продукції, напівфабрикатів чи сировини.
- Готова продукція – ідентифікується як споживча, так і транспортна упаковка.
- Найпростіший вид ідентифікації – етикетка з назвою і номером
- Першим етапом системи простежуваності є інформація на споживчій упаковці.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗА ВСІМА ВИДАМИ УПАКОВОК

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЩО ТАКЕ ПАРТІЯ

Партія - це певна кількість продукту, виготовлена протягом визначеного проміжку часу за однакових умов і яка має однакові характеристики.

Партією може бути продукція, виготовлена:

- протягом однієї доби
- протягом однієї зміни

Крім цього, цю кількість продукту можна розділити, враховуючи:

- номер лінії, де виготовлено продукт
- бригаду фасувальників і т.п.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЩО ТАКЕ ПАРТІЯ

- для сировини, як правило, партія - це одна поставка від одного постачальника однією транспортною одиницею.
- якщо у поставці можна ідентифікувати партії постачальника (якщо їх декілька), то такий розподіл можна зберегти, тоді в одній поставці буде декілька партій

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

Від чіткості роботи системи простежуваності залежить розмір втрат підприємства від неякісної продукції.

Чим менші партії продукту, напівфабрикатів, сировини, тим більше зусиль потрібно на затратити на дотримання правильності маркування, але тим менші витрати у випадку відклику партії невідповідної продукції.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

- впровадження документації – складський облік, змінні звіти, записи процесу виготовлення, результати аналізів, моніторинг ККТ, супровідні документи, інформація на транспортних упаковках (картки простежуваності), маркування на споживчій упаковці./
- картки простежуваності можна замінити на систему штрих-кодів.
- використання програмного забезпечення

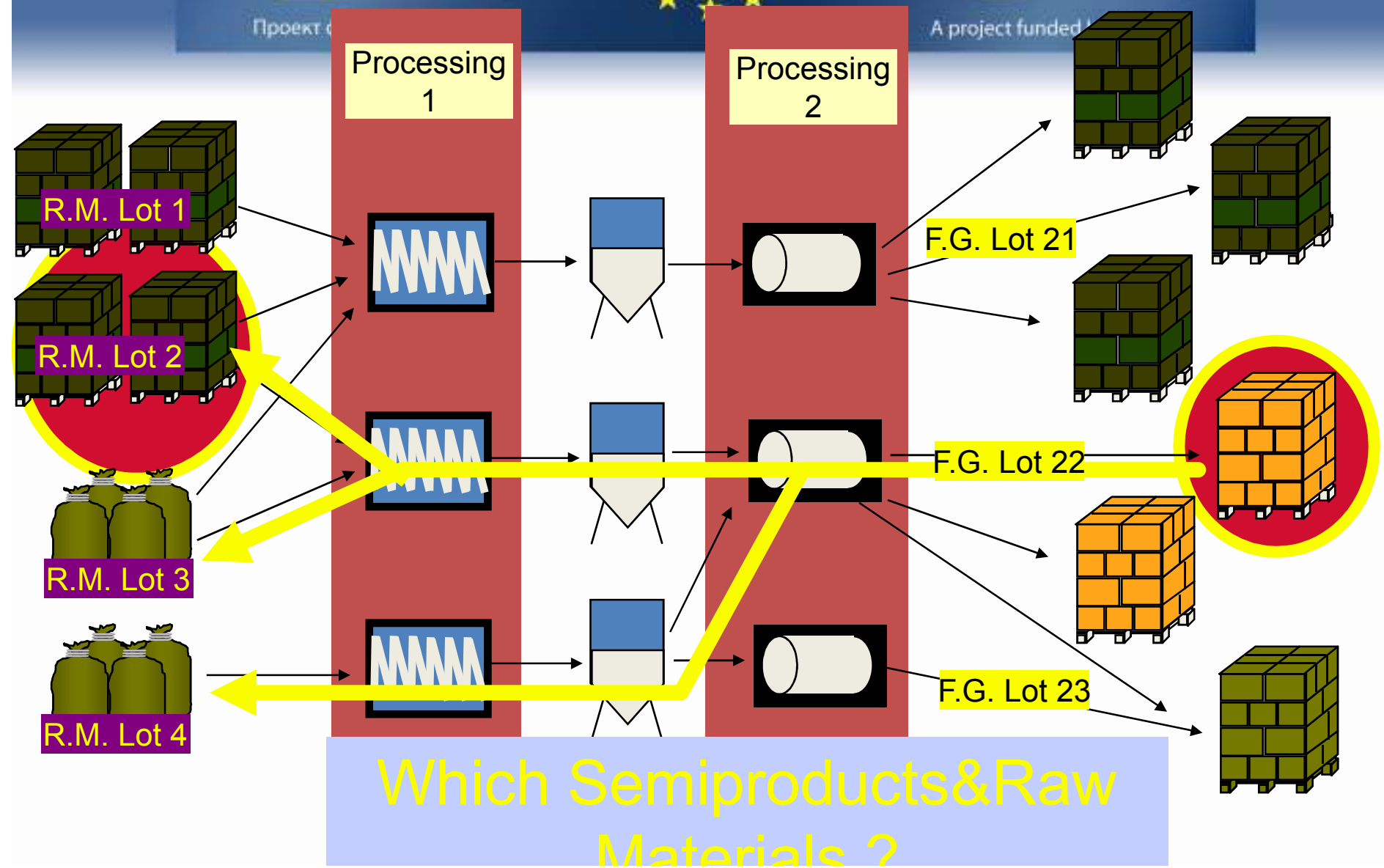
Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів

Improvement of Food Safety Control System

ЗВОРОТНА ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

Проект с

A project funded

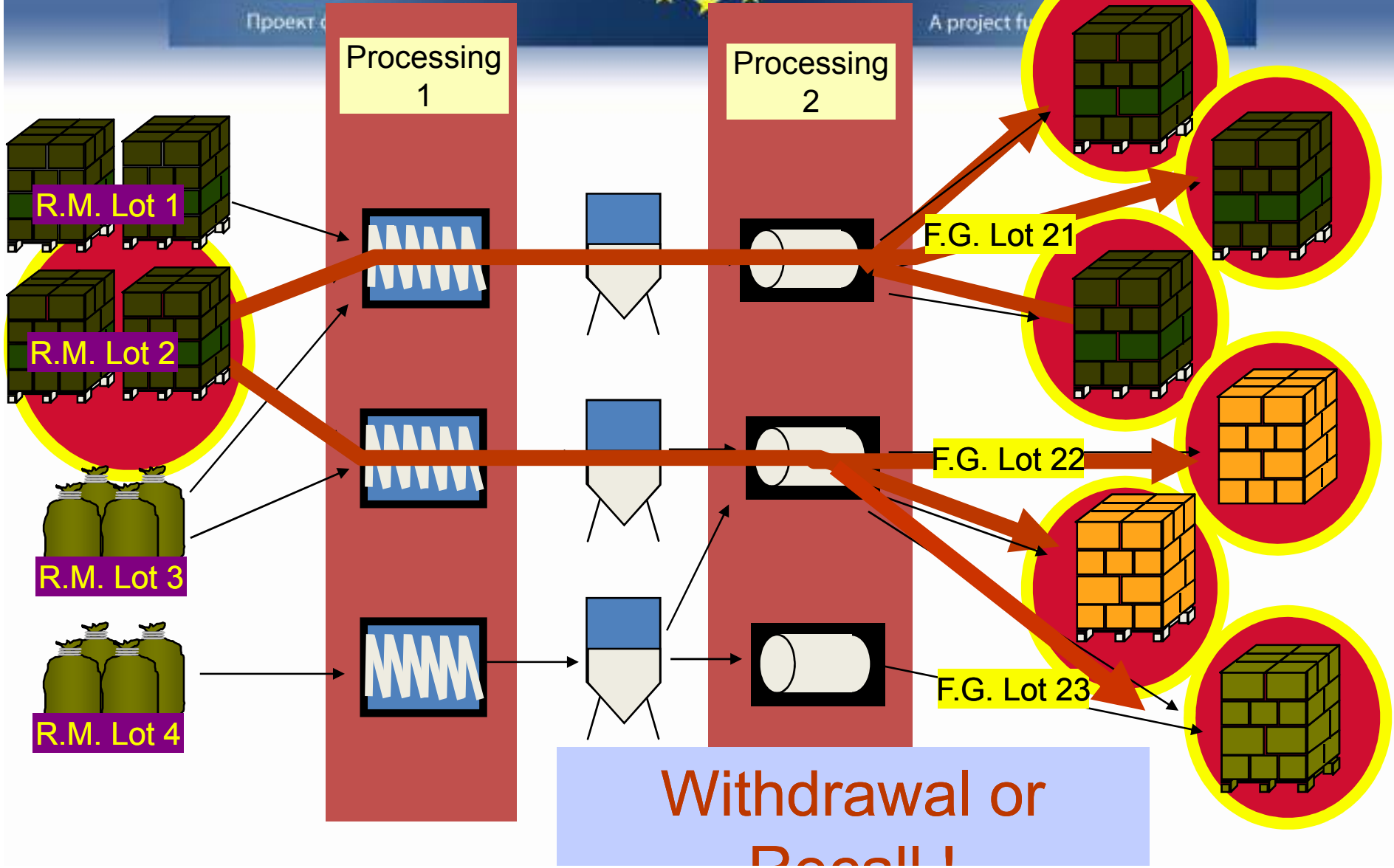

Вдосконалення системи контролю безпеки харчових продуктів в Україні

Improvement of Food Safety Control System in Ukraine

ПРЯМА ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ

Production Traceability

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

НА ЩО СЛІД ЗВЕРНУТИ УВАГУ

- Усі матеріали(сировина, н/ф, продукт) повинні бути ідентифікованими.
- Максимально можливе зменшення розміру партій
- Мінімізація кількості партій, лотів виробника сировини чи пакувальних матеріалів в одній поставці.
- Зворотні відходи (переробка) повинні простежуватись.
- Облік залишків партій матеріалів та перехід між партіями.

Вдосконалення системи
контролю безпеки
харчових продуктів
в Україні

Проект фінансується ЄС

Improvement of Food Safety
Control System
in Ukraine

A project funded by the EU

ПЕРЕВАГИ ПРОСТЕЖУВАНOSTI

- 1. Підвищення рівня управління ланцюгом продовольчих поставок;**
- 2. Для забезпечення зворотного відстеження показників безпеки та якості продуктів;**
- 3. Більш дешеві схеми розподілу продукції;**
- 4. Зменшення розповсюдження будь-яких інфекційних хвороб серед тварин чи хвороб харчового походження;**
- 5. Зменшення витрат, пов'язаних в відкликом чи вилучення продукції;**
- 6. Нові ринки**